

Štvrtok 12. mája 2016

P8_TA(2016)0220

Džibutsko**Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. mája 2016 o Džibutsku (2016/2694(RSP))**

(2018/C 076/06)

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Džibutsku vrátane uznesenia zo 4. júla 2013 o situácii v Džibutsku ⁽¹⁾ a uznesenia z 15. januára 2009 o situácii v Africkom rohu ⁽²⁾,
- so zreteľom na národný indikatívny program pre Džibutsko v rámci 11. Európskeho rozvojového fondu z 19. júna 2014,
- so zreteľom na vyhlásenia hovorca Európskej služby pre vonkajšiu činnosť z 12. apríla 2016 a 23. decembra 2015,
- so zreteľom na vyhlásenie vysokej predstaviteľky Federicy Mogheriniovej v mene EÚ pri príležitosti svetového dňa slobody tlače 3. mája 2016,
- so zreteľom na regionálne politické partnerstvo EÚ za mier, bezpečnosť a rozvoj v Africkom rohu,
- so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach,
- so zreteľom na Dohovor proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu,
- so zreteľom na Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien,
- so zreteľom na Africkú chartu ľudských práv a práv národov, ktorú Džibutsko ratifikovalo,
- so zreteľom na opatrenia a oznámenia Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) týkajúce sa Džibutska,
- so zreteľom na predbežné závery volebnej pozorovateľskej misie Africkej únie z 10. apríla 2016, ktorá monitorovala prezidentské voľby,
- so zreteľom na Rímsky štatút Medzinárodného trestného súdu, ktorého je Džibutsko zmluvnou stranou od roku 2003,
- so zreteľom na rámcovú dohodu, ktorú 30. decembra 2014 podpísala vládna koalícia UMP (Únia pre prezidentskú väčšinu) a koalícia opozičných strán USN (Únia národnej spásy), ktorej cieľom je presadzovanie „mierových a demokratických národných politík“,
- so zreteľom na vyhlášku č. 2015 – 3016 PR/PM z 24. novembra 2015, ktorú prijala rada ministrov Džibutska a ktorou sa zavádzajú mimoriadne bezpečnostné opatrenia v nadväznosti na útoky v Paríži 13. novembra 2015,
- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948,
- so zreteľom na Protokol k Africkej charte ľudských práv a práv národov týkajúci sa práv žien v Afrike,
- so zreteľom na Dohodu z Cotonou, ktorá bola podpísaná 23. júna 2000 a revidovaná 22. júna 2010,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 75, 26.2.2016, s. 160.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C 46 E, 24.2.2010, s. 102.

Štvrtok 12. mája 2016

- so zreteľom na ústavu Džibutskej republiky z roku 1992, ktorou sa uznávajú základné slobody a hlavné zásady dobrej správy vecí verejných,
  - so zreteľom na usmernenia pre volebné pozorovateľské a monitorovacie misie Africkej únie,
  - so zreteľom na článok 135 ods. 5 a článok 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže Ismail Omar Guelleh je prezidentom Džibutska od roku 1999 a v apríli 2016 jednoznačne zvíťazil vo voľbách so ziskom 87,1 % hlasov, pričom opozičné strany a skupiny bojujúce za práva kritizovali skutočnosť, že tento výsledok sa dosiahol pomocou politickej represie; keďže niektorí kandidáti z radov opozície bojkotovali voľby v rokoch 2005, 2011 a 2016; keďže prezident Guelleh presvedčil národné zhromaždenie, aby v roku 2010 zmenilo ústavu, pričom predtým oznámil, že nebude kandidovať vo voľbách v roku 2016, čím sa mu umožnilo uchádzať sa o tretie funkčné obdobie v roku 2011; keďže protesty občianskej spoločnosti boli potlačené;
- B. keďže Džibutsko je vďaka svojej významnej polohe v Adenskom zálive strategicky dôležité pre zahraničné vojenské základne a považuje sa za kľúčový bod v boji proti pirátstvu a terorizmu;
- C. keďže desať džibutských žien začalo v Paríži hladovku a požaduje medzinárodné vyšetrenie znásilnení džibutských žien, pričom štyri ženy, ktoré držia hladovku tvrdia, že sa stali obeťami znásilnenia, zatiaľ čo ďalšia žena, tridsaťročná Fatou Ambassa, drží hladovku na pamiatku svojej sesternice Halimy, ktorá sa v roku 2003 ako šestnásťročná údajne stala obeťou skupinového znásilnenia a zomrela; keďže osem z týchto žien protestovalo počas devätnástich dní od 25. marca do 12. apríla 2016 a ďalších desať žien v protestoch pokračovalo v Bruseli; keďže džibutské orgány spochybňujú ich požiadavky; keďže ženy boli držané ako rukojemníčky počas konfliktu medzi džibutskou armádou a FRUD-armé; keďže Výbor džibutských žien proti znásilneniu a beztrestnosti (*Comité des Femmes Djiboutiennes Contre le Viol et l'Impunité* (COFEDVI)), ktorý bol zriadený v roku 1993, zaznamenal na základe asi 20 sťažností 246 prípadov znásilnenia vojakmi;
- D. keďže na monitorovanie volieb nebola pozvaná žiadna volebná pozorovateľská misia EÚ a keďže džibutské orgány odmietli misiu volebných expertov, ktorú EÚ ponúkla; keďže volebná pozorovateľská misia Africkej únie odporúča zriadenie nezávislej volebnej komisie zodpovednej za volebný proces vrátane oznámenia predbežných výsledkov;
- E. keďže traja opoziční kandidáti Omar Elmi Khaireh, Mohamed Moussa Ali a Djama Abdourahman Djama spochybnili výsledky volieb, ktoré sa konali v apríli 2016, pretože boli netransparentné a neodrážali vôľu džibutského ľudu; keďže miestne organizácie bojujúce za ľudské práva neuznali výsledky; keďže opozícia má naďalej iba veľmi malý politický priestor a sloboda prejavu je obmedzená; keďže policajné zložky a bezpečnostné služby dôsledne kontrolujú krajinu a súdnicstvo je slabé a blízke vláde; keďže lídri opozície boli sústavne uväzňovaní a prenasledovaní a objavili sa správy o mučení; keďže armáda údajne dostala príkaz, aby odvieďla zástupcov opozície z niektorých volebných miestností, aby sa volebné urny mohli naplniť, a iné obvody, napr. Ali-Sabieh, boli pod vojenskou kontrolou; keďže prezident Guelleh usporiadal oslavu, aby údajne odmenil armádu za jej príspevok k voľbám, a to ešte pred oficiálnym vyhlásením výsledkov; keďže Africká únia vyjadrila poľutovanie nad nezrovnalosťami (chýbajúce záznamy, neodosielenie výsledkov a skutočnosť, že hlasy sa nespočítali verejne);
- F. keďže 31. decembra 2015 po vylúčení opozičných poslancov sa zákon vyhlasujúci výnimočný stav, ktorý bol zavedený v novembri 2015, použil na obmedzenie individuálnych slobôd a prenasledovanie opozičných aktivistov, obhajcov ľudských práv, odborárov a novinárov;

Štvrtok 12. mája 2016

- G. keďže 30. decembra 2014 vládna koalícia UMP podpísala rámcovú dohodu s opozičnou koalíciou UNS, podľa ktorej sa má uskutočniť reforma národnej nezávislej volebnej komisie (*Commission Electorale National Indépendante*), vytvorí spoločný parlamentný výbor a vykonať krátkodobé a strednodobé reformy; keďže vo februári 2015 bol zriadený spoločný parlamentný výbor, ale nebol predložený ani jeden z najdôležitejších návrhov zákonov (napríklad zákon o zriadení nezávislej spoločnej volebnej komisie a zákon o právach a povinnostiach politických strán); keďže 26. augusta 2015 džibutské orgány oznámili, že sa neuskutoční reforma volebnej komisie;
- H. keďže v Džibutsku neexistujú žiadne súkromné televízne ani rozhlasové stanice a orgány dôsledne monitorujú opozičné internetové stránky a pravidelne blokujú internetové stránky organizácií pôsobiacich v oblasti ľudských práv a sociálnych médií; keďže vláda vlastní hlavné noviny *La Nation* a štátnu rozhlasovú a televíznu spoločnosť *Radiodiffusion-Télévision de Djibouti*, ktorá uplatňuje autocenzúru; keďže v roku 2015 organizácia Freedom House vyhlásila, že tlač v Džibutsku nie je slobodná; keďže Džibutsko je na 170. mieste (zo 180 krajín) na celosvetovom rebríčku slobody tlače z roku 2015, ktorý zostavuje organizácia Reportéri bez hraníc; keďže počas vlády koalície UMP boli opozičné strany a aktivisti neustále prenasledovaní a proti mnohým straníckym aktivistom a novinárom vrátane spravodajcu BBC sa počas prezidentských volieb v roku 2016 viedli súdne konania; keďže 19. januára 2016 bolo na základe súdneho príkazu zastavené vydávanie hlavných opozičných novín *L'Aurore*; keďže národná komisia pre komunikáciu, ktorá mala byť zriadená v roku 1993, sa ešte nevytvorila;
- I. keďže najmä v roku 2012 došlo v regióne Mablas k vlne svojvoľných zatýkaní osôb podozrivých z členstva vo FRUD-armé;
- J. keďže orgány údajne najmenej 27 ľudí zabili a vyše 150 zranili 21. decembra 2015 počas kultúrnych slávností v Buldugo, i keď džibutská vláda zdôrazňuje, že o život prišlo iba sedem osôb; keďže okrem toho polícia neskôr vnikla do priestorov, v ktorých sa stretli vedúci predstavitelia opozície, a zranila dvoch prominentných vodcov opozície (Abdourahmana Mohammeda Guelleha, generálneho tajomníka USN, a Hamouda Abdi Souldana), a to bez toho, aby proti nim vzniesla obvinenia; keďže obaja boli prepustení len niekoľko dní pred prezidentskými voľbami, pričom prvý z nich čelí obvineniu zo spáchania trestného činu; keďže odborový vodca a obhajca ľudských práv Omar Ali Ewado bol držaný v izolácii od 29. decembra 2015 do 14. februára 2016 za zverejnenie zoznamu obetí masakry a zoznamu osôb, ktoré sú stále nezvestné; keďže aj jeho advokát bol zadržaný na letisku; keďže Saida Housseina Robleha, člena opozície a tajomníka LDDH, postrelila džibutská polícia a v súčasnosti sa nachádza v exile v Európe;
- K. keďže podmienky zadržiavania v džibutských väzniciach sú veľmi znepokojujúce;
- L. keďže po teroristických útokoch v Paríži, ku ktorým došlo 13. novembra 2015, džibutská rada ministrov prijala 24. novembra 2015 vyhlášku č. 2015 – 3016 PR/PM, ktorou sa zakazujú zhromažďovania na verejných priestranstvách a ktorou sa prijímajú opatrenia na boj proti terorizmu;
- M. keďže v Džibutsku neexistujú žiadne právne predpisy proti domácemu násiliu a znásilňovaniu v manželstve; keďže úrady informovali Výbor OSN pre odstránenie diskriminácie žien (CEDAW) o tom, že si uvedomujú nedostatky vo svojom úsilí bojovať proti rodovo motivovanému násiliu; keďže aj napriek tomu, že mrženie ženských pohlavných orgánov je už od roku 2005 nezákonné, bolo vykonané v rôznych formách u 98 % žien v Džibutsku;
- N. keďže podľa Svetovej banky žije viac ako 23 % obyvateľov Džibutska v extrémnej chudobe a 74 % z nich žije z menej ako 3 USD na deň; keďže potravinovú neistotu v Džibutsku prehlbujú vysoké ceny potravín, nedostatok vody, zmena klímy a zmenšujúce sa pastviny; keďže Džibutsko je príjemcom balíka pomoci EÚ vo výške 79 miliónov EUR určenej pre krajiny Afrického rohu postihnuté javom El Niño;

Štvrtok 12. mája 2016

- O. keďže dodržiavanie ľudských práv, demokratických zásad a zákonnosti tvorí samotný základ partnerstva AKT-EÚ a predstavuje základné prvky Dohody z Cotonou; keďže EÚ by mala podľa článku 8 Dohody z Cotonou bezodkladne zintenzívniť pravidelný politický dialóg s Džibutskom;
- P. keďže Džibutsko v súčasnosti čerpá 105 miliónov EUR z bilaterálnych fondov EÚ najmä na vodu a sanitáciu, ako aj na potravinovú a výživovú bezpečnosť ako súčasť národného indikatívneho programu EÚ v rámci 11. Európskeho rozvojového fondu; keďže Džibutsko v období 2013 až 2017 prijme celkovo 14 miliónov EUR v rámci iniciatívy EÚ s názvom Podpora odolnosti Afrického rohu, ktorej cieľom je posilniť komunity v ich snahe vyrovnat' sa s opakovanými suchami;
- Q. keďže v Džibutsku v súčasnosti žije viac ako 15 000 utečencov zo Somálska a Eritrey a približne 8 000 ďalších z Jemenu; keďže dievčatá a ženy v utečeneckých táboroch sú vystavené nebezpečenstvu rodového násillia; keďže Komisia poskytuje pomoc, ako napríklad záchranné služby a finančnú pomoc komunitám, v ktorých sa nachádzajú utečenecké tábory;
- vyjadruje znepokojenie nad prerušením demokratizačného procesu v Džibutsku, ktoré parlament prehľbil prijatím zmien v ustanoveniach džibutskej ústavy o obmedzení funkčných období prezidenta, a nad tvrdeniami, že členovia opozície boli prenasledovaní a vylúčení z mnohých volebných miestností; zdôrazňuje význam spravodlivých volieb bez akéhokoľvek zastrašovania;
  - požaduje dôkladné vyšetrovanie transparentnosti volebného procesu a volieb v roku 2016 v Džibutsku; opakuje výzvu EÚ, aby boli zverejnené výsledky zo všetkých volebných miestností vo voľbách v rokoch 2013 a 2016;
  - dôrazne odsudzuje prípady znásilňovania civilistiek údajne páchané džibutskými vojakmi, ktoré ohlásili rôzne mimovládne organizácie a na ktoré poukazujú prípady protestných hladoviek, a vyzýva džibutské orgány, aby dôkladne vyšetrili najmä pôsobenie armády a ukončili beztretnosť; vyzýva OSN, aby preskúmala situáciu v oblasti ľudských práv v Džibutsku, najmä situáciu žien v krajine; vyjadruje hlbokú solidaritu s džibutskými ženami v súčasnosti držiacimi protestnú hladovku vo Francúzsku a v Belgicku;
  - odsudzuje vojenské a policajné zásahy do demokratických procesov a opakuje, že dôkladné a transparentné preskúmanie volebného procesu má zásadný význam; vyjadruje znepokojenie nad zjavnou snahou prezidenta predčasne oslavovať víťazstvo vo voľbách v apríli 2016; pripomína, že Džibutsko je signatárom Dohovoru proti mučeniu a inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu a že v článku 16 džibutskej ústavy sa stanovuje, že „nikto nesmie byť vystavený mučeniu alebo zlému zaobchádzaniu ani krutým, nehumánnym, ponižujúcim alebo potupným aktom“; vyzýva Džibutsko, aby dôkladne vyšetrilo obvinenia z mučenia a zlého zaobchádzania a zabezpečilo, že páchatelia budú stíhaní a v prípade odsúdenia primerane potrestaní, a že obeť budú v primeranej miere odškodnené, a aby vytvorilo nezávislý mechanizmus na vyšetrovanie obvinení zo zneužitia úradnej moci;
  - vyjadruje poľutovanie nad rozhodnutím džibutských orgánov nereformovať národnú volebnú komisiu, ako sa predpokladá v rámcovej dohode podpísanej 30. decembra 2014, a naliehavo ich vyzýva, aby úzko spolupracovali s opozíciou na vytvorení spravodlivejšieho a transparentnejšieho volebného procesu;
  - pripomína džibutským orgánom ich záväzok podľa usmernení Africkej únie pre volebné pozorovacie a monitorovacie misie chrániť novinárov, odsudzuje spôsob, akým sa zaobchádza s novinármi a pripomína týmto orgánom význam slobody tlače a práva na spravodlivý súdny proces; požaduje odôvodnené vysvetlenie od džibutských orgánov v súvislosti so zaobchádzaním s novinármi; rozhodne odsudzuje, že v období príprav na prezidentské voľby boli prenasledovaní a väznení opoziční lídri, novinári a nezávislí aktivisti v oblasti ľudských práv bez toho, aby boli obvinení; vyzýva džibutské orgány, aby zastavili represie voči politickým oponentom a novinárom a aby prepustili všetky osoby, ktoré sú zadržované z politických dôvodov alebo za uplatňovanie práva na slobodu médií; vyzýva džibutské orgány, aby upravili právne predpisy krajiny týkajúce sa výnimočného stavu tak, aby boli v plnom súlade s medzinárodným právom;

Štvrtok 12. mája 2016

7. odsudzuje nedostatok nezávislej tlače v Džibutsku a monitorovanie a cenzúru webových stránok kritických voči vláde; vyjadruje poľutovanie nad praxou autocenzúry uplatňovanou v štátnych médiách; vyzýva džibutskú vládu, aby udelila vysielacie licencie v pásme FM všetkým nezávislým mediálnym subjektom, ktoré o to požiadajú; vyzýva vládu, aby umožnila zahraničným novinárom slobodný vstup do krajiny, aby mohli vykonávať svoju prácu bezpečne a objektívne; vyzýva džibutskú vládu, aby zriadila národnú komisiu pre komunikačné prostriedky a aby povolila činnosť nezávislého a súkromného vysielania;
8. odsudzuje popravy vykonané na kultúrnom podujatí 21. decembra 2015 a následné zadržovanie a akty zastrašovania obhajcov ľudských práv a členov opozície; vyjadruje sústrasť rodinám obetí a žiada úplné a nezávislé vyšetrovanie s cieľom identifikovať zodpovedné osoby a postaviť ich pred spravodlivosť; opätovne odsudzuje svojvoľné zadržovanie osôb a vyzýva na dodržiavanie práva na obhajobu;
9. vyzýva džibutské orgány, aby zaručili dodržiavanie ľudských práv zakotvených v štátnych i medzinárodných zmluvách, ktoré Džibutsko podpísalo, a aby zabezpečili občianske a politické práva a slobody vrátane práva na pokojné demonštrácie a slobodu tlače;
10. naliehavo vyzýva vládu, aby naďalej zabezpečovala odbornú prípravu polície a ďalších úradníkov na účely uplatňovania zákona o obchodovaní s ľuďmi, aby zintenzívnila snahu o postavenie obchodníkov s ľuďmi pred spravodlivosť a zvýšila informovanosť o probléme obchodovania s ľuďmi v justičných, zákonodarných a administratívnych orgánoch, v občianskej spoločnosti a medzi mimovládnyimi organizáciami pôsobiacimi v krajine, ako aj u širokej verejnosti;
11. požaduje, aby pre ženy a mužov v Džibutsku platila rovnosť pred zákonom, a pripomína jeho orgánom, že je zmluvnou stranou Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien;
12. víta zásahy džibutskej vlády v súvislosti s rozšírenou praxou mrzačenia ženských pohlavných orgánov, ale očakáva ďalšie zlepšenie;
13. vyzýva orgány krajiny, aby mimovládnyimi organizáciami udelili prístup do okresov Obock, Tadjoural a Dikhil;
14. žiada civilné a vojenské orgány, aby preukázali maximálnu zdržanlivosť počas policajných a vojenských operácií na severe krajiny, a najmä aby nepoužívali žiadne násilie voči civilnému obyvateľstvu a nevyužívali ho ako štít okolo vojenských táborov;
15. vyjadruje ochotu pozorne sledovať situáciu v Džibutsku a navrhnúť obmedzujúce opatrenia v prípade porušenia Dohody z Cotonou (2000), najmä jej článku 8 a článku 9; vyzýva Komisiu, aby takisto situáciu starostlivo monitorovala;
16. naliehavo vyzýva Európsku službu pre vonkajšiu činnosť, Komisiu a ich partnerov, aby spolupracovali s Džibutskom na dlhodobej politickej reforme, ktorú by mal uľahčiť najmä už existujúci silný vzťah, vzhľadom na skutočnosť, že Džibutsko je kľúčovým partnerom v boji proti terorizmu a pirátstvu v regióne, že na jeho území sa nachádza vojenská základňa a že prispieva k stabilite v regióne;
17. vyzýva Komisiu, aby poskytla ďalšiu podporu nezávislým organizáciám a občianskej spoločnosti, najmä prostredníctvom vyhlásenia výzvy na predkladanie ponúk čo najskôr v rámci európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva;
18. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie vláde Džibutska, inštitúciám Africkej únie, Medzivládne mu úradu pre rozvoj, Lige arabských štátov, Organizácii islamskej spolupráce, podpredsedníčke Komisie/vysokéj predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, členským štátom EÚ a spolupredsedom Spoločného parlamentného zhromaždenia AKT-EÚ.